

XVII. A magyar közlekedés helyzete az EU-ban Konferencia

A VPE Kft. és a vasútvállalatok

Pósalaki László
pályahálózat kapacitás-elosztási osztályvezető
posalakil@vpe.hu

Érintett témakörök

- ❑ **A versenyképes áru fuvarozást szolgáló vasúti korridorok világa**
 - ❑ Jogi-történeti háttér
 - ❑ Mediterrán korridor
 - ❑ Orient korridor
 - ❑ C-OSS

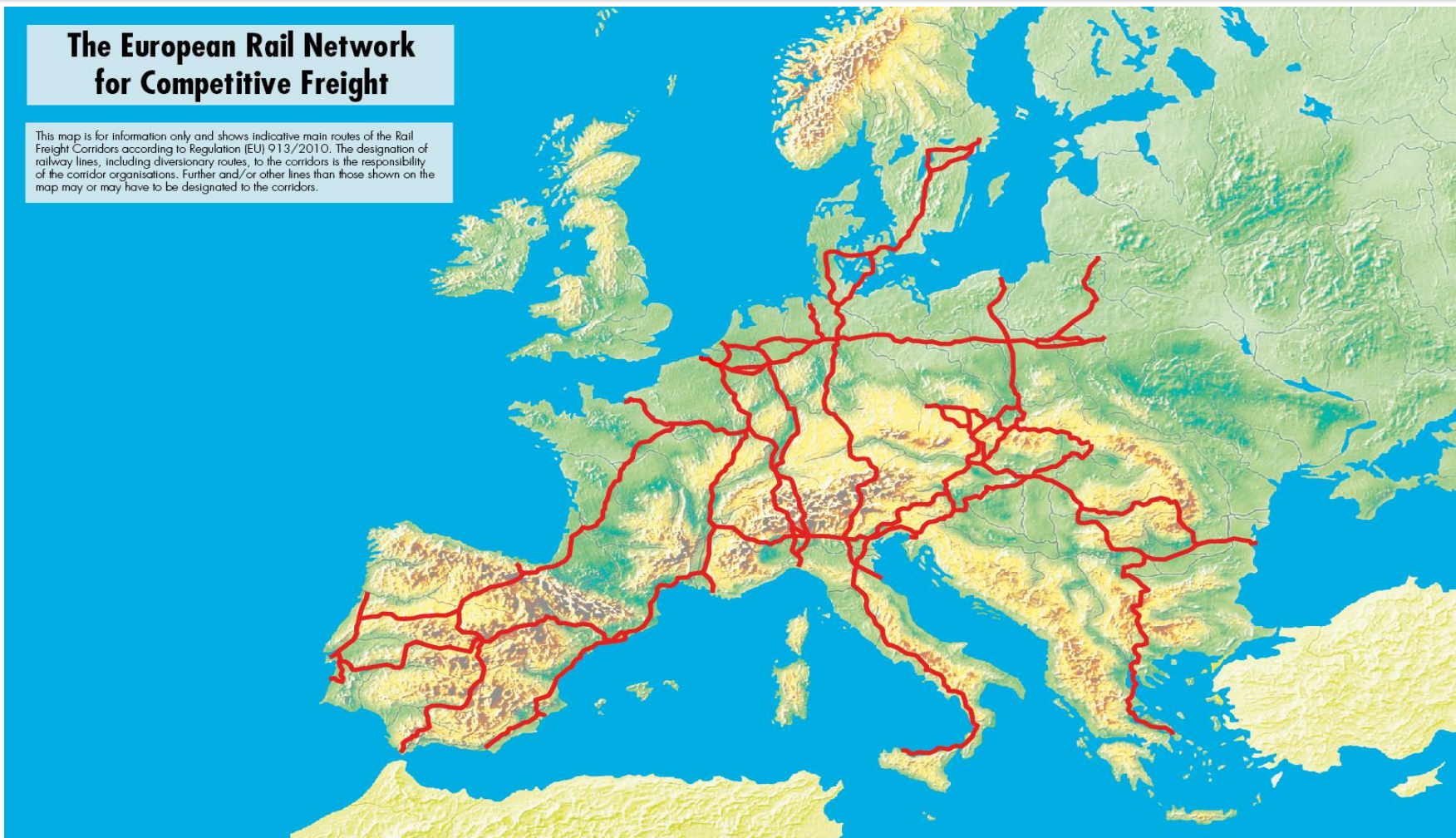
- ❑ **Recast - az egységes vasúti térség létrehozásáról szóló 2012/34/EU irányelv**
 - ❑ Jogi-történeti háttér, az irányelv hatálya
 - ❑ A pályahálózat-működtetésére vonatkozó változások
 - ❑ A szolgáltatások felosztását, a díjszámítás elveit érintő változások
 - ❑ Egyéb változások

- ❑ **A hazai kapacitás-elosztás gyakorlata**

A versenyképes áru fuvarozást szolgáló vasúti korridorok világa

The European Rail Network for Competitive Freight

This map is for information only and shows indicative main routes of the Rail Freight Corridors according to Regulation (EU) 913/2010. The designation of railway lines, including diversionary routes, to the corridors is the responsibility of the corridor organisations. Further and/or other lines than those shown on the map may or may have to be designated to the corridors.

Kép forrása: RFC 6-os korridor Tanácsadó Testületek alakuló ülése, Jean Calio prezentációja, 2012.11.30. Budapest

Az Európai Parlament és a Tanács 913/2010/EU Rendelete

- 2010. szeptember 22.
- Versenyképes árufuvarozást szolgáló európai vasúti hálózat (Rail Freight Corridor)
- Jó minőségű vasúti infrastruktúra létrehozása
- Megfelelő árufuvarozási szolgáltatásnyújtás biztosítása (pl.: kereskedelmi sebesség és menetidő)
- Nemzetközi együttműködés (érintett tagállamok és PHM-ek/Kapacitás-elosztók között)
- Harmonizáció
- Cél: a vasúti árufuvarozás hatékonyságának növelése más szállítási módokhoz viszonyítva

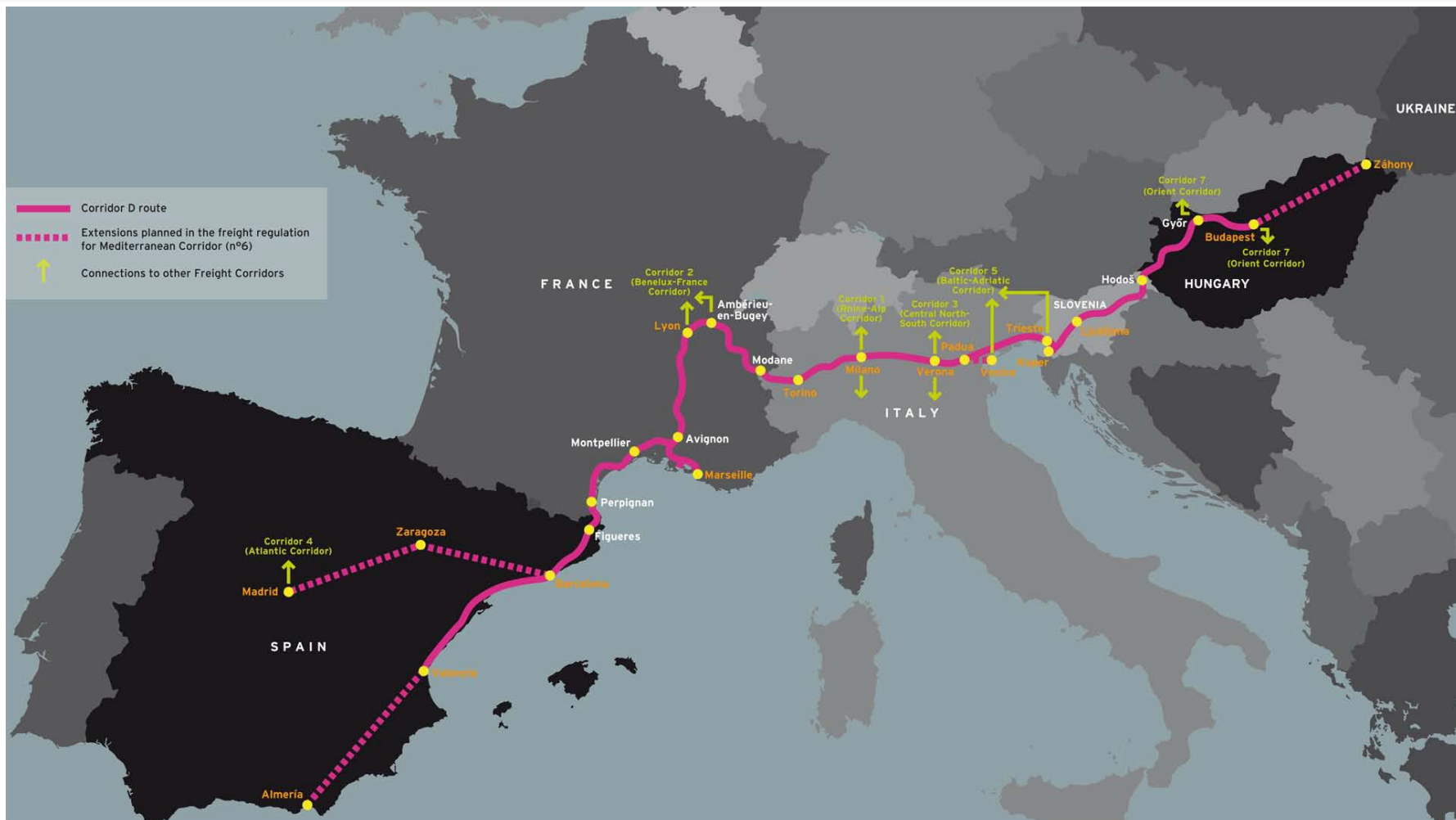
Az Európai Parlament és a Tanács 913/2010/EU Rendelete

- 9 áru fuvarozási folyosó
- 6 folyosót 2013. november 10-ig kell létrehozni, míg
- 3 folyosót 2015. november 10-ig
- Magyarország 2 folyosóban érdekelt (2013. november 10.):
 - 1. 6-os versenyképes áru fuvarozást szolgáló vasúti korridor (Rail Freight Corridor 6 (RFC 6) - ‘Mediterrán Korridor’)**

Almería-Valencia/Madrid-Zaragoza/Barcelona-Marseille-Lyon-Torino-Milano-Verona-Padova/Velence-Trieszt/Koper-Ljubljana-Budapest-Záhony (magyar-ukrán határ)
 - 2. 7-es versenyképes áru fuvarozást szolgáló vasúti korridor (Rail Freight Corridor 7 (RFC 7) - ‘Orient Korridor’)**

Prága-Bécs/Pozsony-Budapest — Bukarest-Constanța — Vidin-Szófia-Theszaloníki-Athén

Az Európai Parlament és a Tanács 913/2010/EU Rendelete RFC 6 – Mediterrán Korridor

Kép forrása: RNE RFC korridorok konferenciája, RFC 6 prezentáció, 2012.05.10. Frankfurt,
http://www.rne.eu/tl_files/RNE_Upload/News/052012/Presentations/RFC6%20-%20Corridors%20Conference%202012.pdf

Az Európai Parlament és a Tanács 913/2010/EU Rendelete

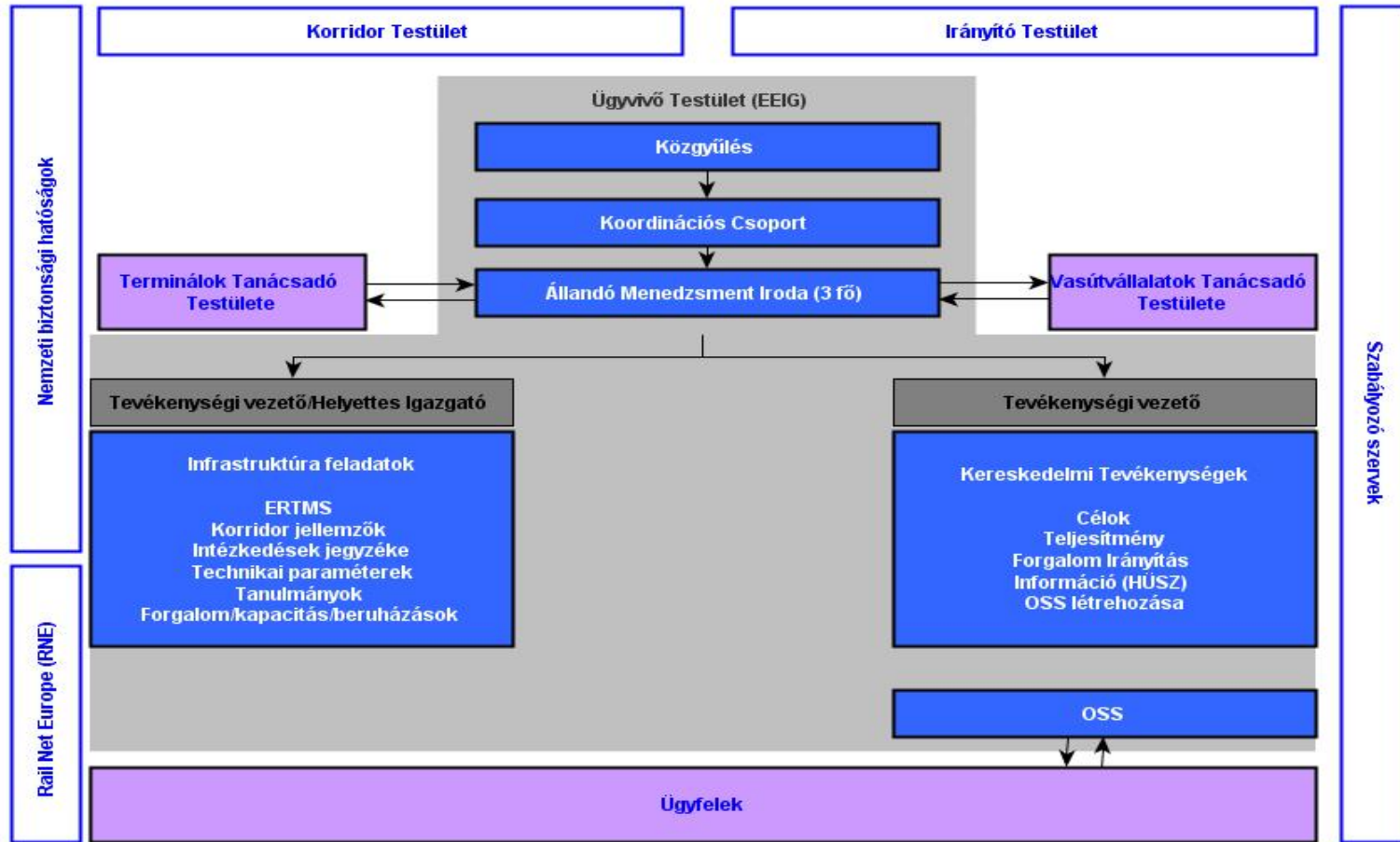
RFC 6 – Mediterrán Korridor

- ❑ 5 ország, 8 tag (MÁV Zrt., VPE Kft.)
- ❑ Irányító Testület (Executive Board): Alakulás alatt
- ❑ Ügyvivő Testület (Management Board): Megalakult - 2012. április
- ❑ C-OSS: Dedikált OSS (az Ügyvivő Testület alá tartozó különálló szervezet IT támogatottsággal)
- ❑ Közlekedés Piaci Tanulmány (Transport Market Study) elkészítése
- ❑ Szervezeti felépítés strukturálása, véglegesítése
- ❑ Tanácsadó Testületek megszervezése (Vasútvállalatok és Terminál Tulajdonosok/Menedzserek) - 2012. november 30. Budapest

Az Európai Parlament és a Tanács 913/2010/EU Rendelete

RFC 6 – Mediterrán Korridor

Új szervezeti ábra - RFC 6

Kép forrása: RFC 6-os korridor Tanácsadó Testületek alakuló ülése, Pierre Chauvin prezentációja, 2012.11.30. Budapest

Az Európai Parlament és a Tanács 913/2010/EU Rendelete RFC 7 - Orient Korridor

Kép forrása: RFC 7 Tanácsadó Testületek alakuló ülése, Thomas Wimroither prezentációja, 2012.10.30. Budapest

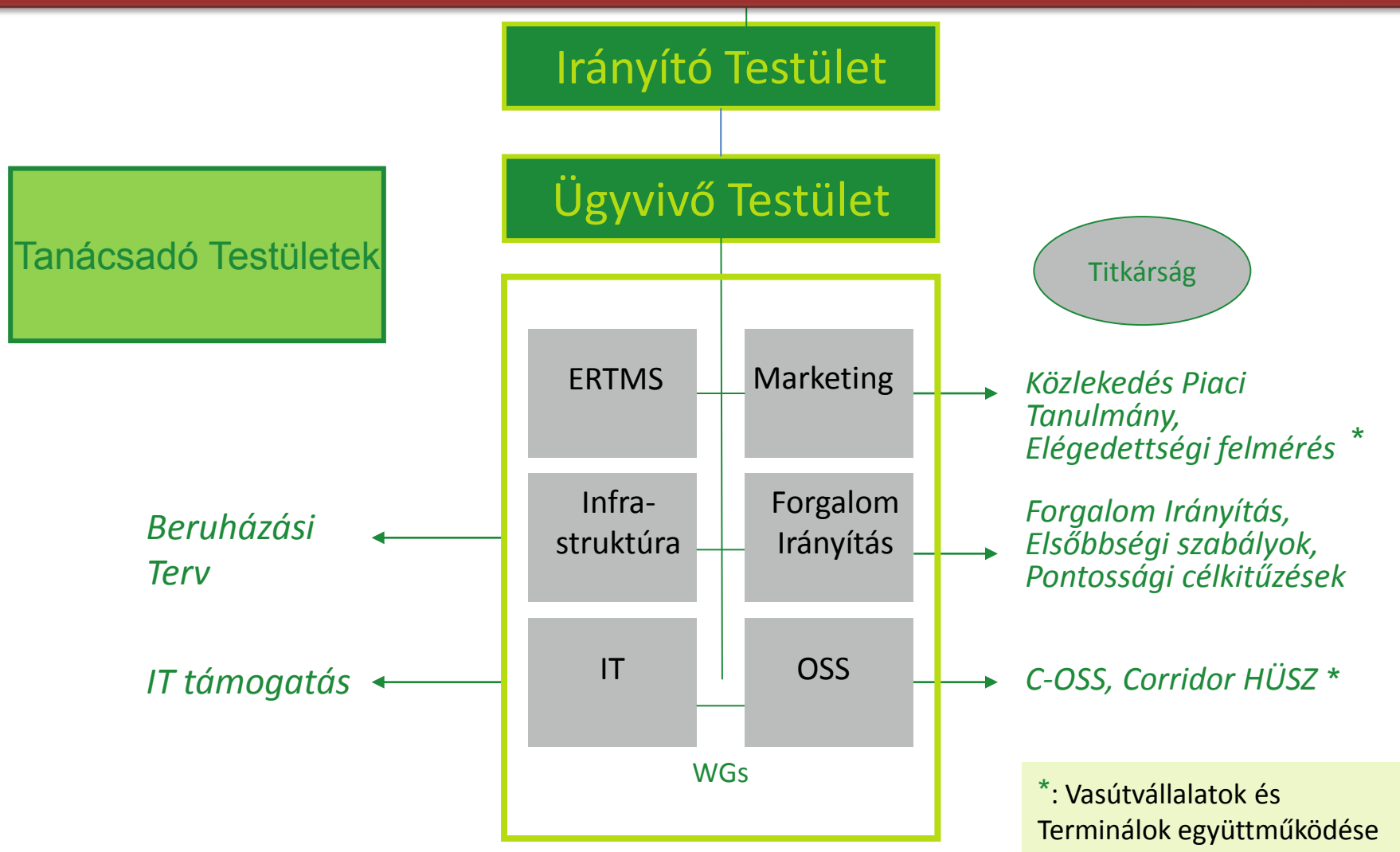
Az Európai Parlament és a Tanács 913/2010/EU Rendelete

RFC 7 - Orient Korridor

- 7 ország, 9 tag (GYSEV Zrt., MÁV Zrt., VPE Kft.)
- Irányító Testület (Executive Board): Megalakult - 2011. június 16.
- Ügyvivő Testület (Management Board): Megalakult - 2011. szeptember 9.
- 6 munkacsoport és a Titkárság (MÁV Zrt. vezetése alatt)
- C-OSS: 2013. április 1-től 2 évig a VPE Kft.
- Közlekedés Piaci Tanulmány (Transport Market Study) - 2013. február 19-én elfogadásra került
- Tanácsadó Testületek megszervezése (Vasútállalatok és Terminál Tulajdonosok/Menedzserek) - 2012. október 30. Budapest

Az Európai Parlament és a Tanács 913/2010/EU Rendelete

RFC 7 - Orient Korridor

Kép forrása: RFC 7 Tanácsadó Testületek alakuló ülése, Thomas Wimroither prezentációja, 2012.10.30. Budapest

Az Európai Parlament és a Tanács 913/2010/EU Rendelete

C-OSS

- Az Ügyvivő Testület (Management Board) jelöli ki
- Tájékoztatás adása a vasúti áru fuvarozási folyosó használatának feltételéről
- A legalább egy határon áthaladó tehervonatokkal kapcsolatos kapacitás iránti kérelmek kezelése
- Az előre meghatározott nemzetközi menetvonalak (PaPs) és a kapacitástartalék iránti igények (reserve capacity) kezelése
- RNE (RailNetEurope) által kifejlesztett módszerek, folyamatok és eszközök alkalmazása

RECAST - az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló 2012/34/EU irányelv

Korábbi irányelvek:

- A közösségi vasutak fejlesztéséről szóló 91/440/EGK irányelv,
- A vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK irányelv, valamint
- A vasúti infrastruktúra díjának felszámolásáról szóló 2001/14/EK irányelv

Felmerült problémák:

- A verseny alacsony szintje (inkumbensek szerepe, terminálokhoz és egyéb létesítményekhez való hozzáférés)
- A szabályozó szervek alacsony hatékonysága
- A beruházási szint alacsony volta

RECAST - az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló 2012/34/EU irányelv

A céloktól a megvalósításig:

- Javaslat: 2010. szeptember 17.
- Az irányelv hatályba lépése: 2012. december 15.
- Az irányelvben meghatározottak átültetése: 2015. június 16.

Verseny

Finanszírozás

Szabályozás

RECAST - az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló 2012/34/EU irányelv

Hatálya

Kiterjed:

- a vállalkozó vasúti társaságokra,
- a pályahálózat-működtetőkre,
- a kiszolgáló létesítmények üzemeltetőire,*
- az engedélyező hatóságokra,
- a kérelmezőkre* (már nem megengedő a szabály a vonatkozásukban).

A hatály alól kivonhatók:

- a helyi, regionális, városi, elővárosi pályahálózat-működtetők és vállalkozó vasúti társaságok,
- a saját célú pályahálózat-működtető és vállalkozó vasúti társaság.

RECAST - az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló 2012/34/EU irányelv

A pályahálózat működtetésére vonatkozó elvárások:

- Irányítás, adminisztráció, üzemeltetés, gazdasági és könyvelési ügyekre kiterjedő belső ellenőrzés területén a vállalkozó vasúti társaságok függetlensége
- Számviteli elkülönítés
- Az állami támogatás üzletági felhasználáshoz rendelése (nem átcsoportosítható!)
- A pályahálózat-működtető által ellátott alapvető funkciók függetlensége

Az alapvető funkciók függetlensége

A 2001/14/EK irányelv szerint:

A pályahálózat-működtető jogi formai, szervezeti és döntéshozatali függetlenségének hiányában:

- a díjak kialakítása, megállapítása
 - a kapacitáselosztás
- független szervezet által történik.

A Recast szerint:

- a díjak **beszedése** is független szervezet által történik.

DE! Átruházható a vasúti infrastruktúra fejlesztéséhez történő hozzájárulás.

RECAST - az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló 2012/34/EU irányelv

Változás a szolgáltatások felosztásában

Új alapszolgáltatás:

- Felsővezetéki rendszer használata (korábban járulékos)

Új járulékos szolgáltatás:

- Vasúti tevékenységhez kapcsolódó tengeri és belvízi kikötői berendezések
- Segélynyújtó berendezések
- Vételezett üzemanyag (fontos: a vontatási villamos energia továbbra is kiegészítő!)
- Tolatás átkerült! (korábban kiegészítő)

Pontosított járulékos szolgáltatás:

- Személypályaudvari infrastruktúra - utastájékoztató kijelzők, menetjegykiadó épületek
- Karbantartó létesítmények - a nagy sebességű vonatok jelentős karbantartási munkáinak elvégzésére alkalmas létesítmények kivételével
- Az egyéb műszaki berendezéseknél megjelenik a tisztító- és mosóberendezés

Kiegészítő szolgáltatások:

Nincs változás, csak pontosabb megfogalmazás

Új mellékszolgáltatás:

- Személypályaudvarokon működő menetjegykiadás
- Nagysebességű vonatok jelentős karbantartását végző létesítmények

RECAST - az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló 2012/34/EU irányelv

Módosuló díjszámítási elvek

- ❑ A minimális hozzáférési csomagért és a kiszolgáló létesítményekhez való hozzáférést biztosító infrastruktúráért fizetendő díj = a vonatközlekedtetésből közvetlenül eredő költséggel.

(Korábban = az adott vonat közlekedtetéséből közvetlenül eredő költséggel.)

- ❑ A Bizottság határozza meg a közvetlenül eredő költség kiszámítására alkalmazható módozatokat 2015. június 16-ig. (kockázat - max. 4 éves bevezetési időszak)

RECAST - az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló 2012/34/EU irányelv

Egyéb változások

- ❑ **Átlátható tervezés elve**: a pályahálózat-működtető biztosítja, hogy az ismert kérelmezők és - ha kéri - a potenciális kérelmezők hozzáférjenek az üzleti tervükre vonatkozó információkhoz, továbbá lehetőségük legyen az üzleti tervvel kapcsolatos véleményük kifejtésére.
- ❑ A tagállamoknak a vasúti infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó hosszú távú (min. 5 éves) irányadó **stratégiát** kell közzétenniük.
- ❑ **A hozzáférési jog tartalma**: a vasúti infrastruktúrához, a tengeri és belvízi kikötőkhöz és az egyéb kiszolgáló létesítményeket összekötő infrastruktúrákhoz, illetve az egynél több végfelhasználót kiszolgáló vagy arra képes infrastruktúrához való hozzáférés.
- ❑ **Határforgalmi egyezmények**: szigorúbb eljárásrend, Bizottsági értesítés valamennyi múltban kötött és jövőben megkötésre kerülő egyezményről
- ❑ Új szabály az **engedélyezés** területén: átszervezés idejére - legfeljebb 6 hónapra - ideiglenes engedély kiadásának lehetősége.
- ❑ A **Hálózati Üzletszabályzat** tartalmi elemeinek bővülése:
 - ❑ kiszolgáló létesítményekhez való hozzáférés feltételei,
 - ❑ a piaci szegmensek listája (5 évente felülvizsgálni),
 - ❑ hozzáféréssel, TÖR-rel kapcsolatos békeltető és fellebbezési eljárások,
 - ❑ Keretmegállapodás minta, kapacitáskérelmekkel kapcsolatos formanyomtatvány stb.

XVII. A magyar közlekedés helyzete az EU-ban Konferencia

Köszönöm a figyelmet!